

HUOLEHDI TEKIJÄNOIKEUKSISTA!

Jos puutarhuri kasvattaa mansikoita, kuka saa päättää, mihin mansikat käytetään? Jos sama puutarhuri päättää antaa mansikat jollekin ilmaiseksi, saako toisen puutarhurin mansikkamaasta myös hakea mansikat ilman korvausta? Molempiin kysymyksiin on helppo vastata. Aivan samasta asiasta on kyse tekijänoikeuksien suhteen: se, joka tekee työn, päättää, mihin ja miten työn tuloksia saa käyttää.

Mikä on teos?

Teos on työ, jonka joku on tehnyt. Se on syntynyt luovan työn tuloksena ja sen tekijällä on siihen tekijänoikeudet. Teos voi olla esimerkiksi runoilijan kirjoittama runo tai koululaisen piirtämä sarjakuva. Jos haluat ottaa kuvan toisen piirtämästä sarjakuvasta ja laittaa sen nettiin, sinun täytyy kysyä siihen sarjakuvan tekijän lupa. Alkuperäisen tekijän nimi on aina mainittava teoksen yhteydessä.

Mikä on tekijänoikeus?

Tekijänoikeuksiin liittyy kolme pääsääntöä.

1. Tekijänoikeussuoja on voimassa heti, kun teos on tehty.
2. Tekijä on se henkilö, joka on tehnyt teoksen.
3. Oikeudenhaltija on henkilö, joka omistaa oikeudet teokseen tai jonka hallinnassa teokseen liittyvät tekijänoikeudet ovat. Kirjailija voi esimerkiksi tehdä sopimuksen elokuvantekijän kanssa siitä, että hän antaa käyttää kirjoittamaansa kirjaa elokuvan käsikirjoituksen pohjana.

Valokuvan tekijänoikeus on sillä, joka on ottanut valokuvan. Jos valokuvattava henkilö on tunnistettava, on myös häneltä pyydettävä lupa kuvan julkaisemiseen. Eläimeltä ei tarvitse pyytää lupaa, koska sillä ei ole samanlaista henkilösuoja kuin ihmisellä.

KIINNOSTUITKO?

Tekijänoikeuksista saat lisää tietoa osoitteesta www.kopiraittila.fi. Siellä voit myös testata omaa tekijänoikeustietämystäsi.

Lähde: Juha Kallanranta (Kopioston tarkastaja)